

vFk , dkn'kks/; k; %

/kkrq dks'pd o.k%e~

अथातः संप्रवक्ष्यामि धातूनां कौतुकं परम् ।
स्वानुभूतं मया किञ्चित् श्रुतं वा शास्त्रतः खलु
तदहं संप्रवक्ष्यामि यत्कृत्वा ना सुखी भवेत् ॥ 1 ॥

gsdj.ka fof/k%1

रसकं दरदं ताप्यं गननं कुनटी समम् ।
रक्तसूहीपयोभिश्च मर्दयेद्दिनसप्तकम् ॥ 2 ॥
जलयंत्रेण वै पाच्यं चतुर्विंशतियामकम् ।
तेन वेध्यं द्रुतं ताम्रं तारं वा नागमेव वा ।
सहस्रवेधी तत्कल्को जायते नात्र संशयः ॥ 3 ॥

gsdj.ke~ fof/k%2

एकभागस्तथा सूतो वज्रवल्लयाथ मर्दितः ।
खल्वे त्रिनेम्याः स्वरसे पञ्चभागसमन्विते ॥ 4 ॥
वेत्रयष्टया च रागिण्या पीतकल्कं प्रजायते ।
षोडशांशेन दातव्यं द्रुते ताम्रं सुशोधिते ॥ 5 ॥
जायते प्रवरं हेम शुद्धं वर्णचतुर्दशम् ॥ 6 ॥

gsdj.ke&3

सुवर्णमाक्षिकं स्वेद्यं कांजिके दिवसत्रयम् ।
चर्मरङ्ग्या रसेनैव मर्दयेद्दिनसप्तकम् ॥ 7 ॥
जलेन धौतं तावच्च यावद्देमनिभं भवेत् ॥ 8 ॥

gsdj.ke- fof/१५४

दरदं रोमदेशीयं गोमूत्रेणैव स्वेदयेत् ।
 दोलायन्त्रे चतुर्यामं पश्चाच्छुद्धतमो भवेत् ॥ 9 ॥
 मनःशिला पद्मनिभा रक्ता चैव सुशोभना ।
 स्वेदिता मुनिपुष्पस्य रसेनैव तु दोलया ॥ 10 ॥
 याममर्धमितं शुद्धा सर्वकार्येषु योजयेत् ।
 नवसारस्तथा सूतः शोधितोऽग्निसहः खलु ॥ 11 ॥
 समभागानि सर्वाणि मर्दयेन्निबुकै रसैः ।
 मातलुंगरसेनैव कुमारीस्वरसेन च ॥ 12 ॥
 सूर्यातपे विमर्घोसौ पाचितो जलयन्त्रके ।
 दिनानि त्रीणि तीव्राग्नौ ततस्तदवतारयेत् ॥ 13 ॥
 शतांशं वेधयेत्तारं शुद्धं हेम प्रजायते ।
 जलभेदो यदा न स्यान्नात्र कार्या विचारणा ॥ 14 ॥

gsdj.ke- fof/१५५

शिलया मारितं नागं कुमार्याः स्वरसेन च ।
 पुटद्वादशयोगेन नागभस्म प्रजायते ॥ 15 ॥
 शतसंख्यानि वै कुर्यात्पुटान्येवं शरावके ।
 कुमार्याः स्वरसेनैव भावयेद्दिनसप्तकम् ॥ 16 ॥
 पूर्ववत्पुटनं कार्यं शतसङ्ख्यामितं तथा ।
 सूतभस्म शिला तालसमं चेन्नागभस्मकम् ॥ 17 ॥
 त्रिंशद्वनोपलैर्दद्यात्पुटं वाराहसंज्ञितम् ।
 अनेन विधिना सम्यक् शतसङ्ख्यानि दापयेत् ॥ 18 ॥
 पुटान्येवं कृते त्रीणि शतानि द्वादशाधिकम् ।
 पश्चाद् दृढे काचमये कूपे द्वात्रिंशयामकम् ॥ 19 ॥

वालुकाग्निं प्रदद्याच्च स्वांगशीतं समुद्धरेत् ।
 तलभस्म गृहीतव्यं वेधयेच्छुल्वतारके ॥ 20 ॥
 शुद्धहेम भवेत्तेन नात्र कार्या विचारणा ।
 दृष्टप्रत्यययोगोऽयं कथितो नात्र संशयः ॥ 21 ॥

gødj.ke~ fof/k%6

गोमूत्रे कान्जिके चाथ कुलथे वासरत्रयम् ।
 ताप्यकं स्वेदयेत्पश्चाल्लोहपात्रे प्रमर्दयेत् ॥ 22 ॥
 तप्तखल्वेन संमर्द्य सेचयेन्निंबुजद्रवैः ।
 सैधवं दापयेत्पश्चाच्चतुर्थांशं विशेषतः ॥ 23 ॥
 भागैकं ताप्यकं सूताद्भागान्स्त्रीनेव कारयेत् ।
 मर्दयेन्निंबुनीरेण शुद्धवस्त्रेण गालयेत् ॥ 24 ॥
 वस्त्रे लग्ना तु या पिष्टी ग्राहयेत्तां भिषग्वरः ।
 एवं कृते द्वित्रिवारं ताप्यसत्वं ग्रसेद्रसः ॥ 25 ॥
 पिष्टया गोलस्तु कर्तव्यो मूषायां ध्मापयेत्सुधीः ।
 इन्द्रगोपनिभं ग्राह्यं ताप्यसत्वं सुशोभनम् ॥ 26 ॥
 हीनवर्णसुवर्णेऽपि गद्याणे वल्लामत्रकम् ।
 तुथकं वल्लमात्रं च दत्त्वा हेम प्रगालयेत् ॥ 27 ॥
 तत्सुवर्णस्य पत्राणि कार्याण्येवं प्रलेपयेत् ।
 तुथकं बीजपूरस्य रसेनापि प्रमर्दयेत् ॥ 28 ॥
 गैरिकेण समं कृत्वा हेमपत्राणि लेपयेत् ।
 मन्दवहनौ च प्रपुटेत् द्वित्रिवारं प्रयत्नतः ॥ 29 ॥
 कुङ्कुमाभं सुवर्णं हि जायते नात्र संशयः ।
 वार्तिकेन्द्राः कुरूध्वं हि सत्यं गुरुवचो यथा ॥ 30 ॥
 द्वौ वर्णे जायते सम्यक् नात्र कार्या विचारणा ॥

gsdj.ke- fof/k%7

शुद्धं ताम्रं ताप्यचूर्णेन तुल्यं द्राव्यं पश्चाद् ढालयेल्लाकुचे हि ।
 गन्धाच्चूर्णं ताप्यताम्रावशेषं कृत्वा दद्याद्वल्लकं हीनवर्णे ॥ 31 ॥
 वर्णोल्कर्षो जायते तेन सम्यक् सत्यं प्रोक्तं नन्दिना कौतुकाय ॥ 32 ॥

gsdj.ke- fof/k%8

ताप्यं नागं गन्धकं सूतराजो हिंगूलं वै हेम शुद्धं शिला च ।
 चूर्णं कृत्वा निक्षिपेत्काचकूप्यामापर्यान्ते स्वै रसैः शाकजैवा ॥ 33 ॥
 अग्निं दद्याल्लावकाख्ये पुटे च शुद्धः कल्को जायते षष्ठिसंख्यैः ।
 शुद्धं तारं वेधितं वल्लकेन गद्याणं वै जायते शुद्धहेम ॥ 34 ॥

gsdj.ke- fof/k%9

अहिरिपूमहितुल्यं सारितं सूतराजे ।
 बलिवसगिरिचूर्णेः कान्तपात्रे सुदग्धम् ॥ 35 ॥
 सुविहितफणिभागैर्हेमगर्भेण बद्धौ ।
 भुजगजितरसेन्द्रो वेधयेल्लक्षवेधी ॥ 36 ॥

gsdj.ke- fof/k%10

द्वौ भांगौ शुद्धताम्रस्य द्वौ भागौ शुद्धहेमजौ ।
 चतुर एव भागाश्च शुद्धतारस्य कारयेत् ॥ 37 ॥
 अष्टौ भागाः प्रकर्तव्या रसकस्य प्रयत्नतः ।
 अन्धमूषागतं ध्मातं द्रावितं हेम जायते ॥ 38 ॥

gsdj.ke- fof/k%11

विदितागमवृद्धैर्हि पुटे पकं कनीयसि ।
 त्रिगुणं कूर्णनिर्बद्धं तारमायाति काञ्चनम् ॥ 39 ॥

gsdj.ke~ fof/k%12

पारदं पलमेकं तु प्रस्थार्धं शुद्धगन्धकम् ।
 किंशुपत्ररसेनैव रसैर्वा पुष्पसंभवैः ॥ 40 ॥
 सूर्यातपे मर्दयेद्धि षण्मासावधिमात्रकम् ।
 षोडशांशेन रजतं विध्यते नात्र संशयः ॥
 सप्तवर्णं भवेद्धेम हट्टविक्रययोग्यकम् ॥ 41 ॥

gsdj.ke~ fof/k%13

पारदं गंधकं शुल्वं माक्षिकं तुथकं तथा ।
 रसकं दरदं स्वर्णगैरिकं नवसादरम् ॥ 42 ॥
 सूरक्षारं शिलां चैव समभागानि मर्दयेत् ।
 तदर्धं रसकं मुक्त्वा वज्रमूषे निरुंधयेत् ॥ 43 ॥
 यथाधूमो न निर्गच्छेत्तथा मुद्रां प्रदाप्येत् ।
 तोलमेकं सुवर्णं हि जायते नात्र संशयः ।
 घटिकातुर्यमात्रं हि ध्मापयेत्सततं भिषक् ॥ 44 ॥

gsdj.ke~ fof/k%14

स्वल्पवर्णसुवर्णस्य गद्याणैकस्य मुद्रिका ।
 माक्षिकं रसकं तुथं गैरिकं नवसादरम् ॥ 45 ॥
 सूरक्षारं सदरदं टङ्कणेन समन्वितम् ।
 प्रतिवलद्वयं कुर्यात् कासमर्दप्रसूनकैः ॥ 46 ॥
 स्त्रीदुग्धेन च संमर्द्यं लेपयेत्तेन मुद्रिकाम् ।
 सूरक्षारं सदरदं टंकणेन समन्वितम् ॥ 47 ॥
 सैंधवस्य च भागैकमिष्टिकाभागयुग्मकम् ।
 स्थालिकायन्त्रमध्यस्थं मध्ये संस्थाप्य मुद्रिकाम् ॥ 48 ॥

यामत्रितयपर्यन्तं वह्निं कुर्यात्प्रयत्नतः ।
 स्वांगशीतं ततः कृत्वा मुद्रिकां तां समुद्धरेत् ।
 वेदवर्णास्तु संघर्षाद्धर्धते नात्र संशयः ॥ 49 ॥

gsdj.ke~ fof/k%15

धोषाकृष्टं तु यत्ताम्रं रजतेन समन्वितम् ।
 तीक्ष्णचूर्णं सदरदं घृष्टं कन्यारसेन वै ॥ 50 ॥
 पश्चाद्विधेया गुटिकाः सूक्ष्माश्चैवाढकीसमाः ।
 वापिता द्राविते द्रव्ये सर्वं ताम्रं तु संक्षिपेत् ॥ 51 ॥
 रूप्यमानं समुत्तार्य समहेम्ना च गालयेत् ।
 जायते दशवर्णं तु सत्यमेतदुदीरितम् ॥ 52 ॥

gsdj.ke~ fof/k%16

ताम्रे सप्तगुणं नागं वहितं पुनरेव हि ।
 तेन ताम्रेण रसकं सप्तवारं च वाहयेत् ॥
 स्वर्णवर्णं हि तत्ताम्रं जायते नात्र संशयः ॥ 53 ॥

gsdj.ke~ fof/k%17

भूनागसत्वमूषायां द्रावयेत्स्वर्णमुत्तमम् ।
 ताप्य सत्वेनसंयुक्तं शतवारं पुनः पुनः ॥
 जपापुष्पनिभं स्वर्णं जायते नात्र संशयः ॥ 54 ॥

gsdj.ke~ fof/k%18

दशवर्णस्य गद्याणे रक्तं तद्धेमवल्लकम् ।
 द्वौ वर्णौ वर्धतः सम्यक् हट्टविक्रययोग्यकम् ॥ 55 ॥

gsdj.ke~ fof/k%19

पुष्पकासीसकं रम्यं मर्दयेदर्कपत्रजे ।
 रसेऽथ चक्रिकां कुर्याद्रसकस्य पलोन्मिताम् ॥ 56 ॥

वेष्टितां पूर्वकल्केन रविधर्मेण शोषयेत् ।
 त्रिंशद्वनोपलैः सम्यक् पुटान्येवं हि विंशतिः ॥ 57 ॥
 षोडशांशेन रजतं विध्यते नात्र संशयः ।
 सत्पवर्णसुवर्णं हि जायते नात्र संशयः ॥ 58 ॥

gødj.ke~ fof/k%20

सूतको द्विपलः कार्यः सुमिलश्च चतुष्पलः ।
 चतुष्टकमिता कार्या स्फटिकी निर्मला शुभा ॥ 59 ॥
 वृश्चिकालीरसे घृष्टा दिनमेकं तु वार्तिकैः ।
 पश्चाच्च शोषयेत्सर्वं यन्त्रे डमरूके न्यसेत् ॥ 60 ॥
 गैरिकं स्थापयेत्पूर्वं खटिकां च तथोपरि ।
 तन्मध्ये गर्तकं कृत्वा गर्तके नवसादरम् ॥ 61 ॥
 टङ्कमानं प्रकर्तव्यं तस्योपरि च सूतकम् ।
 सूतकोपरि सांर हि पूर्वोक्तं टंकमानकम् ॥ 62 ॥
 मुद्रां कृत्वा शोषयित्वा पश्चाच्चुल्यां निवेशयेत् ।
 अग्निं कुर्यात्प्रयत्नेन यामषोडशमात्रकं ॥ 63 ॥
 स्वांगशीतं समुत्तार्य ऊर्ध्वलग्नं तु ग्राहयेत् ।
 पश्चात्खल्वे निधायथ वृश्चिकाल्या प्रमर्दयेत् ॥ 64 ॥
 काचकूप्यां क्षिपेत्सर्वं कूर्पीं बालुकायन्त्रके ।
 वह्निं द्वादशभिर्यामैः कुर्याच्छीतं समाहरेत् ॥ 65 ॥
 वल्लमात्रं ततो दद्यात्सार्धटंके सुताम्रके ।
 दृष्टप्रत्यययोगोऽयं नाथसुन्दरभाषितः ॥ 66 ॥

jk; dj.ke~ fof/k%1

लोहचूर्णं पलमितं सुमलक्षारमभ्रकम् ।
 टंकणं शाणमानं हि तैलेनैरण्डजेन वै ॥ 67 ॥

घर्षयेद्वटिकायुग्मं गोलं कृत्वा धमेत्ततः ।
 भस्त्रया ध्मापयेत्सम्यक् लोहं रसनिभं भवेत् ॥ 68 ॥
 तल्लोहं त्रिगुणं चैव रसकं कारयेत्सुधीः ।
 लोहं च रसकं पश्चाद्गालितं वज्रमूषया ॥ 69 ॥
 लोहशेषं समुत्तार्य ताम्रं दद्याच्च वल्लकम् ।
 गद्याणके भवेत्तारं तत्तारं शुद्धतारके ।
 अर्धभागे भवेच्छुद्धं तारं दोषविवर्जितम् ॥ 70 ॥

jk; dj.ke- fof/k%2

खण्डं कर्षप्रमाणं हि सुमलक्षारकस्य हि ।
 वेष्टितं नरकेशेन द्रुते नागे निमज्जितम् ॥ 71 ॥
 निर्वाषितं निम्बुजले चैकविंशतिवारकम् ।
 द्रुते शुल्वस्य गद्याणे रक्तिकापञ्चमात्रकम् ॥ 72 ॥
 कल्कं दद्यात्प्रयत्नेन तारवर्णं प्रजायते ।
 गद्याणे चतुरो वल्लान् रूप्यं दत्वा प्रगालयेत् ।
 जायते रूचिरं तारं सत्यमेतदुदीरितम् ॥ 73 ॥

jk; dj.ke- fof/k%3

शंखं सुमलनामानं पलान्यष्टौ प्रकल्पयेत् ।
 गोजिह्वारससंमिश्रं दिनमेकं प्रमर्दयेत् ॥ 74 ॥
 निम्बूरसे धूर्तेन काकमाचीरसेन वै ।
 गृजनस्य रसेनैव दिनमेकं प्रमर्दयेत् ॥ 75 ॥
 अर्कदुग्धेन वै भाव्यं तैलेनैरण्डजेन च ।
 यवमात्रां गुटीं कृत्वा विशेष्य चातपे खरे ॥ 76 ॥
 काचकूप्यां विनिक्षिप्य मुद्रयेत्कूपिकामुखं ।
 संस्थाप्य बालुकायन्त्रे पचेत्षेडशयामकम् ॥ 77 ॥

स्वांगशीतं समुत्तार्य ग्राह्यं सत्वं तद्ध्वगम् ।
 सत्वं गद्याणमेकं तु तन्मात्रं तारसंपुटम् ॥ 78 ॥
 सत्वं गद्याणकं स्वच्छं टकणं वल्लपञ्चकम् ।
 सूतमात्रं क्षारसत्त्वं सर्वं चैकत्र मर्दितम् ॥ 79 ॥
 स्वरसेन तु केतव्या गोलं कृत्वा विशोशितम् ।
 तारसंपुटमध्ये तु धारितं तं च गोलकम् ॥ 80 ॥
 पश्चात्ताम्रकृतां मूषामष्टवल्लमितां शुभाम् ।
 शारावसंपुटस्यान्तर्धरयेत्तदनंतरम् ॥ 81 ॥
 धान्याभ्रं तुल्यं पंकेन कृत्वा श्रावं तु पूरयेत् ।
 वाराहाख्यपुटकेन जायते कल्क उत्तमः ॥ 82 ॥
 ताम्रं द्वादशवल्लं हि रूपयं वल्लद्वयं तथा ।
 बंगं वल्लमितं शुद्धं सर्वमेकत्र गालयेत् ॥ 83 ॥
 चतुर्गुञ्जाप्रमाणं हि दापयेन्मतिमान् भिषक् ।
 जायते प्रवरं तारं सत्यमेतदुदीरितम् ॥ 84 ॥

jk; dj.ke~ fof/k%4

अस्थिभक्षमलबंगमारितं तालकाभ्रविषसूतटंकणम् ।
 वज्रिभानुपयसा सुभावितं स्यान्नेन्द्र शुभतारपर्वतम् ॥ 85 ॥

jk; dj.ke~ fof/k%5

बंगं तालकमभ्रकं शशिरसं तीक्ष्णं विषं टंकणं ।
 त्रैवारेण च मूकमूषधमितं विदन्ति चन्द्रप्रभम् ॥ 86 ॥
 आरं द्वादशभागमष्टरविणो वीजं चतुर्थाशकम् ।
 भूगण्डादिसमस्तदोषरहितं श्रीपूज्यपादोदितम् ॥ 87 ॥

jk; dj.ke- fof/k%6

पारदस्य त्रयो भागा भागैकं राजतस्य हि ।
 निम्बूरसेन संमर्द्य पिष्टीं कृत्वा प्रयत्नतः ॥ 88 ॥
 कांजिकेन तु तां पिष्टीं स्तम्भयेद्वासरत्रयम् ।
 सारयेद्बंगमध्ये तु सुतके तदनंतरम् ॥ 89 ॥
 सारितं सूतकं तेन तालसत्त्वेन साधयेत् ।
 तेन वेध्यं द्रुतं ताम्रं षोडशांशेन यत्नतः ।
 जायते प्रवरं तारं चंद्रनक्षत्रसन्निभम् ॥ 90 ॥

jk; dj.ke- fof/k%7

सूतकस्य त्रयो भागा बंगं भागद्वयं तथा ।
 मर्दयेद्दिनमेकं तु कांजिकेन समन्वितम् ॥ 91 ॥
 सर्वेभयस्त्रिगुणेनाथ सुमलेन प्रमर्दयेत् ।
 स्नुह्यर्कदुग्धेन समं भावयेद्वासरत्रयम् ॥ 92 ॥
 यवप्रमाणां गुटिकां रवितापेन शोषिताम् ।
 काचकूप्यां निधायाथ बह्निं कुर्यात्प्रयत्नतः ॥ 93 ॥
 यामषोडशपर्यंतं वालुकायंत्रके पचेत् ।
 स्वांगशीतं समृद्धृत्य चोर्ध्वगं सत्वमाहरेत् ॥ 94 ॥
 षोडशांशेन शुल्वं हि कुन्तवेधेन वेधयेत् ।
 जायते प्रवरं तारं हट्टवि क्रययोग्यकम् ॥ 95 ॥

jk; dj.ke- fof/k%8

पलाष्टमात्रं तालं तु द्विकर्षप्रमितं रसम् ।
 निम्बूरसेन संमर्द्य वासरैकं प्रयत्नतः ॥ 96 ॥
 पश्चात्तं मर्दयेत्क्रीमान् तैलेनैरण्डजेन वै ।
 वालुकायन्त्रमध्यस्थं पचेद्यामांस्तु षोडाश ॥ 97 ॥

पश्चात्सत्त्वं समुद्धृत्य मर्दयेदेकवासरकम् ।
 अतसीतिलतैलेन काचकूप्यां निधापयेत् ॥ 98 ॥
 पूर्ववत्पाचयेद् बहनौ स्वांगशीतं समुद्धरेत् ।
 अनेनैव प्रकारेण पुनरेवं तु कारयेत् ॥ 99 ॥
 कूपीतलस्थितिं सत्त्वं ग्राह्यं चेत्यवरं सदा ।
 षोडशांशेन शुल्बस्य वेधं कुर्यान्न संशयः ॥ 100 ॥

jk&; dj.ke~ fof/k%9

पारदं टंकमानं तु लवणं द्विगुणं तथा ।
 खल्वे विमर्दयेत्तावद्यावन्नष्टो रसो भवेत् ॥ 101 ॥
 ताम्रं गद्याणकं शुद्धं बंगं वल्लमितं कुरु ।
 द्रुते ताम्रेऽथ लवणं सूतकेन समन्वितम् ॥ 102 ॥
 माषमात्रं प्रदातव्यं चतुर्थांशेन रूष्यकम् ।
 तद्रूपे मर्दितं सूतं क्षेप्तव्यं जलयन्त्रके ।
 तत्रयोदशकं रूष्यं जायते नात्र संशयः ॥ 103 ॥

jk&; dj.ke~ fof/k%10

तालेन निहतं बंगं तद्बंगेन तु रूष्यकम् ।
 पचेद्यामाष्टकं सम्यक् कल्क एवं प्रजायते ।
 वल्लं गद्याणके दद्याद्बंगं स्तम्भयते ध्रुवम् ॥ 104 ॥

jk&; dj.ke~ fof/k%11

दरदं खण्डशः कृत्वा टंकत्रयमितं पृथक् ।
 वज्रीक्षीरेण तत्स्वेद्यं दोलायन्त्रेण वार्तिकैः ॥ 105 ॥
 तारचूर्णं समं लेप्यं लुंगतोयसमं तथा ।
 गोवरैः पाचयेत्स्वल्पमेवं द्वादशयामकम् ॥ 106 ॥

पिष्टिस्तम्भो भवेत्तेन पश्चात्ताररजः पृथक् ।
 कुर्याद्दरदखण्डेन समं सीसं च दापयेत् ॥ 107 ॥
 गालयेन्मूषिकामध्ये शीतं कृत्वा तु खोटकम् ।
 भस्म मूषोपरि न्यस्य ध्माप्येच्च शनैः शनैः ॥
 शुद्धशंखनिभं रूपयं निष्कमात्रं हि निःसरेत् ॥ 108 ॥

jk; dj.ke- fof/k%12

द्विपल शुद्धसूतं च द्विपलं रसकस्य च ।
 तालकं च पलद्वंद्वं सुर्मिलं युग्ममात्रकम् ॥ 109 ॥
 कूप्यामारोपयेत्सर्वं मुखं ताम्रेण रूंधयेत् ।
 बालुकायन्त्रके सम्यक् पचेद् द्वादशयामकम् ॥ 110 ॥
 कूपीमुखे तु यल्लग्नं सत्त्वं ग्राह्यं प्रयत्नतः ।
 शुल्वे षोडशवेधेन कारयेद्रजतं वरम् ॥ 111 ॥

jk; dj.ke- fof/k%13

सूतकं पलमेकं तु शंखाभं सुर्मिलं पलम् ।
 सरण्डतैले घृष्टं तद्धारितं खपरि वरे ॥ 112 ॥
 अन्धितं ताम्रपात्रेण मुद्रितं सुदृढं कृतम् ।
 पश्चाच्चूल्यां समारोप्य बह्निं कुर्याच्छनैः शनैः ॥ 113 ॥
 सार्धं यामं ततः पाच्यं स्वांगशीतं समुद्धरेत् ।
 ताम्रपात्रे तु यल्लग्नं सर्वं सत्त्वं समाहरेत् ॥ 114 ॥
 धृताक्तं टंकणोपेतं गालितं मूषिका मुखे ।
 देयं तद्वल्लमात्रं हि द्रुते ताम्रे तु सत्त्वकम् ॥ 115 ॥
 शंखाभं जायते तारं नात्र कार्या विचारणा ॥ 116 ॥

jks; dj.ke~ fof/k%14

तालं ताम्रं रीतिधोषं समांशं कुर्यादिवं गालितं ढालितं हि ।
 अम्ले वर्गे सप्तवारं प्रढाल्य पश्चाद्योज्यं तुल्यभागे च रूप्ये ॥ 117 ॥
 शुद्धं रूप्यं षोडशाख्यं हि सम्यक् जातं दृषं नानृतं सत्यमेतत् ॥ 118 ॥

jks; dj.ke~ fof/k%15

श्वेतं सौवीरकं शुद्ध पाचितं विषमुष्टिना ।
 स्वच्छे सूतवरे वल्लं निक्षिप्तं रूप्यकृद्भवेत् ॥ 119 ॥

jks; dj.ke~ fof/k%16

शुद्धस्फटिकसं काशं सुर्मिलं दृश्यते क्वचित् ।
 मुखपरि पाचितं हि निम्बूकद्रवसंयुतम् ॥ 120 ॥
 घटिकाद्वयमानेन शुद्धकल्कः प्रजायते ।
 चतुःषष्ट्यंशमानेन वेधयेच्छुल्बकं शुभम् ॥ 121 ॥
 जायते प्रवरं तारं सर्वदोषविवर्जितम् ॥ 122 ॥

jks; dj.ke~ fof/k%17

सप्तधातुमयी मूषा क्षारभस्मप्रपूरिता ।
 कदलयाः क्षारकेणैव तथा पामार्गसंभवैः ॥ 123 ॥
 मध्ये पादकं मुक्तवा पुनरेवं प्रपूरयेत् ।
 अनेन विधिना पूर्या द्वितीया मूषिका शुभा ॥ 124 ॥
 मुद्रितव्या प्रयत्नेन गोवरे पुटके न्यसेत् ।
 सूतकं बन्धमायाति बङ्गाभं तु प्रजायते ॥
 द्रुतद्रावं घातसहं दृष्टमेवं मया खलु ॥ 125 ॥

Ñf=keek®rddj.ke~

नेत्राण्याहत्य मत्स्यानां पक्त्वा दुग्धेन यामकम् ।
 पश्चादाकृष्णकणकानाकृष्य किल कण्डयेत् ॥ 126 ॥

तानि शालिसमेतानि तावच्छुभ्राणि कारयेत् ।
 पश्चादिष्टिकचूर्णेन हस्ते कृत्वा प्रमर्दयेत् ॥ 127 ॥
 मौक्तिकानि हि जायन्ते कृतान्येवं मया खलु ॥ 128 ॥

I ¶eek\$Drdd; % oglek\$Drddj .ke-

मूषिकां कारयेच्छुद्धां स्फाटिकीं दहनोपलाम् ।
 मौक्तिकानि तु सूक्ष्माणि निम्बूद्रावे निधापयेत् ॥ 129 ॥
 अहोरात्रेण सर्वाणि नवनीतसमानि च ।
 तस्य पंकस्य गुटिकां मसृणां तु प्रकारयेत् ॥ 130 ॥
 पश्चात्तां मूषिकामध्ये नित्राधर्मे द्वियामकम् ।
 चत्वारि कांस्यभाण्डानि चतुर्दिक्षुगतानि च ॥ 131 ॥
 अर्भकाः पातयेत्सर्वाः मध्यभाजनकोपरि ।
 बध्यते मौक्तिकं श्रेष्ठतरं सर्वगुणैर्युतम् ॥ 132 ॥

Ñf=kei ðkydj .ke-

शुद्धशंखस्य चूर्णं हि सूक्ष्मं कृत्वा प्रयत्नतः ।
 अर्धभागं च दरदं चूर्णयेन्मतिमांस्ततः ॥ 133 ॥
 सद्यः सूताविकक्षीरं तेन दुग्धेन मर्दयेत् ।
 वर्तिं विधाय मतिमान् कार्पासास्थिषु स्वेदयेत् ।
 स्वांगशीतं समुत्तार्य प्रवालं रूचिरं भवेत् ॥ 134 ॥

bfrJh ineukHkl uupk Jh; 'kk&jsk tux<okLr0; s

fojfrs j l i ðk'kl qkkdjs , dkn'kks/; k; %A